

REȚEAUA INCUBATOARELOR DE AFACERI DIN MOLDOVA: INDICATORII DE PERFORMANȚĂ

Aliona DODU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Un rol important în dezvoltarea mediului favorabil pentru afaceri și crearea de întreprinderi noi le revine Incubatoarelor de afaceri create în baza Matricei de Politici pentru Programul de suport Sectorial „Stimularea Economică în Zonele Rurale” finanțat de UE și implementat de Organizația de Dezvoltare a Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) din Republica Moldova.*

Cuvinte cheie: *incubator de afaceri, dezvoltare, obiective, strategie, indicatori de performanță, start-up, rezidenți.*

Crearea incubatoarelor de afaceri este una din priorități în dezvoltarea sectorului IMM-lor din Republica Moldova. Conform viziunii strategice ce ține crearea și dezvoltarea business-incubatoarelor este specificat în *Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020*, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 685 din 13.09.2012. Strategia pentru înființarea și dezvoltarea de incubatoare de afaceri din Republica Moldova trebuie să fie bazată pe dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii prin înființarea unor noi incubatoare de afaceri, precum și prin îmbunătățirea eficienței celor existente.

Obiectivul de dezvoltare a incubatoarelor de afaceri din Republica Moldova este de a contribui la creșterea competitivității economice a țării prin dezvoltarea IMM-lor și crearea de noi locuri de muncă.

Astfel, în Republica Moldova se urmărește scopul creării unei rețele de incubatoare de afaceri, astfel, la 16 decembrie 2013 a fost creată Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova (RIAM) – platformă de cooperare și schimb de experiență între incubatoare. Actualmente aceasta constă din 11 membri ai incubatoarelor de afaceri din următoarele raioane ale țării: Soroca, Ștefan -Vodă, Leova, Rezina, Sângerei, Dubăsari, Ceadâr-Lunga, Nisporeni, Cimișlia, Călărași și Cahul.

RIAM este o platformă de cooperare care are drept obiectiv asigurarea succesului durabil și recunoașterea ca valoare națională și internațională a incubatoarelor de afaceri și a rezidenților lor. Prin activitatea sa RIAM contribuie la promovarea principiilor de incubare a afacerilor în rândul populației și, în special, a antreprenorilor începători, extinderea capacităților de dezvoltare a rezidenților și consolidarea capacității de absorbție și utilizare eficientă a fondurilor publice/donatoare.

Realizările principale ale RIAM în perioada 2014-2016 au fost: consolidarea capacităților manageriale ale administratorilor incubatoarelor de afaceri; realizarea transferului de cunoștințe și experiențe; elaborarea de către incubatoarele de afaceri a planurilor de dezvoltare strategică pentru perioada 2015-2017; crearea unui sistem de monitorizare a performanțelor incubatoarelor de afaceri și a rezidenților; facilitarea accesului la finanțare pentru companiile incubate; maximizarea ratei de succes în rândurile companiilor debutante; sporirea nivelului de cultură antreprenorială la nivel regional; reprezentarea activă a infrastructurii de dezvoltare a afacerilor recunoscută și apreciată la nivel național și internațional; participarea în rețeaua regională "Black Sea BI-Net", care reprezintă o platformă pentru stabilirea legăturilor dintre membrii BI-Net (IMM-uri incubate, incubatoare de afaceri, organizații de sprijin pentru afaceri și autoritățile publice relevante) din țările partenere.

Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), împreună cu partenerii din Turcia, Grecia, România, Armenia și Ucraina, au dat start proiectului „Rețeaua Regională a Incubatoarelor de Afaceri” (*Black Sea BI-NET*), care avut drept scop crearea unei rețele internaționale de incubatoare în bazinul Mării Negre, transferul de tehnologii, schimbul de bune practici și susținerea internaționalizării IMM-urilor incubate.

Astfel, la 31 decembrie 2016, în cadrul celor 9 incubatoare de afaceri au fost incubate 144 companii rezidente, care cumulativ înregistrau 610 locuri de muncă (tabelul 1) Incubatoarele de afaceri din Călărași și Cahul nu sunt incluse în calcul, deoarece au fost lansate în luna iulie și august 2017. Numărul predominant al afacerilor incubate (peste 90%) sunt înregistrate juridic sub forma societăților cu răspundere limitată (SRL).

Tabelul 1. Indicatorii de performanță ai incubatoarelor de afaceri din cadrul RIAM la 31.12.2016.

Incubatoarele de afaceri	Nr. rezidenți, total	inclusiv:			Locurilor de muncă	inclusiv:	
		Start-up	Tineri	Femei		Tineri	Femei
IA Soroca	16	4	4	7	165	42	92
IA Stefan-Vodă	12	3	2	6	70	26	25
IA Leova	14	7	6	8	57	33	24
IA Rezina	14	7	2	7	32	8	19
IA Sîngerei	19	12	14	8	83	42	56
IA Dubăsari	9	4	6	3	28	6	3
IA Ceadr-Lunga	15	0	12	3	64	39	25
IA Nisporeni	32	16	20	12	90	41	29
IA Cimișlia	13	7	4	2	21	5	8
TOTAL	144	60	70	56	610	242	281

Sursa: elaborat de autor in baza datelor ODIMM,2016

Important de menționat că în cadrul IA au fost înregistrate companii cu profil mixt, ceea ce a demonstrat că beneficiarii programelor de incubare sunt atât companiile de producere, cât și prestări servicii. Întreprinderile din sectorul comerțului nu sunt eligibile pentru incubare.

Per total în cadrul incubatoarelor de afaceri din Republica Moldova activează: 32 întreprinderi din domeniul producerii; 112 întreprinderi din domeniul prestării serviciilor.

Obiectivul strategic general al incubării definește scopul constituirii IA și se bazează pe susținerea dezvoltării întreprinderilor aflate la început de activitate sau în faza incipientă de dezvoltare. Astfel, 60 din 144 din companii rezidente ale IA sunt companii debutante.

În prezent, dezvoltarea antreprenoriatului feminin este o prioritate în țara noastră, iar conform datelor tabelului 1 din cei 144 rezidenți, 56 de firme sunt fondate / administrate de femei (cca 38%), iar per total în cadrul incubatoarelor sunt create 281 de locuri de muncă pentru femei (peste 46%).

De asemenea, în cadrul IA au fost identificate 70 companii fondate/administrate de tineri, iar per total în cadrul IA sunt create 242 de locuri de muncă pentru tineri.

În general, situația separat pe incubatoarele de afaceri din RIAM este următoarea:

- Cel mai mare număr de rezidenți, startup-ri au fost lansate în incubatoarele din Nisporeni și Sîngerei.
- Cel mai mare număr de locuri de muncă create sunt în incubatoarele din Soroca și Nisporeni, ca fiind dintre cele mai mari ca suprafață de închiriere 1200 m² și 1220 m² respectiv, la incubatoarele Soroca și Sîngerei fiind angajați și cel mai mare număr de femei și tineri, cauza fiind disponibilitatea forței de muncă în comparație cu raioanele alăturate.

Impactul îmbunătățirii mediului de afaceri va fi exprimat prin sporirea investițiilor, creșterea exporturilor, majorarea numărului de întreprinderi fiabile motivate să implementeze inovații, capabile să creeze locuri de muncă atractive, să asigure productivitate înaltă și producție competitivă orientată spre export. Incubatoarele de afaceri constituie un răspuns la nevoile IMM-urilor în acele etape esențiale ale dezvoltării lor, precum inițierea afacerii și pătrunderea pe piață, concentrând atât resurse publice, cât și resurse private pentru îndeplinirea rolului și funcțiilor specifice.

Bibliografie:

1. Raport privind realizarea Planului de activitate anual ODIMM din R.Moldova 2016. p. 48
2. Retrospectiva Întreprinderilor Mici și Mijlocii din R.Moldova.Ch.: ODIMM, 2017, p.16.
4. www.mec.gov.md, www.odimm.md